

[Iver Poulsen.]

hvis man ikke skal i gang med nye lapperier over for landbrugets vanskeligheder inden for en ret nær fremtid, og at man skal tage hele pristalsordningen op til overvejelse og grundig revision, så det ikke bliver ved at gå, som det går nu, hvor vi har et forbrugspristal, men at vi får et pristal, hvor vor eksportindtægt får en afgørende indflydelse på pristallets størrelse. Ellers kører lønpristallet ganske sikkert stadig løbsk, som det gør nu. Når vi endelig skal gå til ondets rod, kan vi vist godt blive enige om, at noget af det værste for det førende eksport- erhverv, landbruget, er det, man kan kalde det løbske pristal. Jeg vil bede det udvalg, som bliver nedsat, om at se på disse forhold.

Anders Andersen: Det kan nok ikke for- bave ret mange, at denne debat ligesom har sat lidenskaberne lidt i kog. Der har været udfald både til den ene og den anden side. Man har somme tider fornemmelsen af, at det, der er den egentlige årsag til, at vi i øjeblikket må diskutere disse spørgs- mål, ligesom er trådt lidt i baggrunden. Det har måske været en ubehagelig over- raskelse for mange kredse her i landet at konstatere den næsten fuldstændige enig- hed i landbruget, som gennem produktions- tilbageholdelsen ville understrege den al- vorlige situation for det danske landbrug i almindelighed. Der har ikke fra nogen side, heller ikke fra ansvarlig side, været ønske om en sådan produktionstilbageholdelse, men man må vel konstatere, uden at ville uddybe denne debat, at der, som forholdene udviklede sig, ikke var mulighed for at fortsætte de forhandlinger, som var på- begyndt i landbrugsministeriet.

Jeg synes, der er grund til at understrege, når der fra forskellig side er givet udtryk for en voldsom forargelse over den udvik- ling, som har fundet sted på dette område, at forargelsen måske burde vendes mere til den tid, der ligger forud. Det har jo ikke fra landbrugets side skortet på advarsler over for den økonomiske udvikling her i landet på baggrund af den økonomiske politik, der har været ført. Det har heller ikke fra landbrugets side skortet på ad- varsler over for den stilling, som et flertal i folketinget har taget på det markedsmæs- sige område i strid med landbrugets inter-

esser. Der er måske grund til at hæfte sig netop ved den stilling, som det høje tings flertal gennem en lang årrække har taget uden hensyn til landets hovederhverv, og som har været baggrunden for den stilling, landets hovederhverv efterhånden var nået frem til økonomisk. Når man erindrer, at $\frac{2}{3}$ af danske landbrugere har en gennem- snitlig arbejdsfortjeneste, der ligger på under halvdelen af det, en industriarbejder tjener, kunne det være, at en og anden bedre kunne forstå den reaktion, den spon- tane reaktion, som blev følgen af den ud- vikling, vi har været inde i. Jeg vil gerne fra det høje tings talerstol udtrykke en beklagelse over, at det var nødvendigt, en beklagelse over for forbrugerne, som vi på ingen måde ønskede at ramme gennem denne aktion. Jeg siger det, fordi det er min opfattelse, at dansk landbrug betragter de danske forbrugere som gode, værdifulde kunder.

Der kunne jo siges mange ting om det, der på andre områder er gået forud med hensyn til konflikter og forhandlinger, og måske ikke mindst om regeringens hold- ning til den udvikling, som har fundet sted. Men lad det ligge.

Som allerede sagt fra denne talerstol er det ikke almisser, det danske landbrug har brug for; men i den situation, vi står i, må vi gan- ske klart konstatere, at som forholdene har udviklet sig, har der ikke været nogen anden udvej for landbruget end at søge frem til foranstaltninger, som kunne styrke økono- mien, som kunne være med til at forbedre den enkelte landmands økonomiske arbejds- vederlag. Man kunne i og for sig udtrykke det på den måde, at når man ikke ønsker at sætte forbrugerpriserne op her i landet, ja, så er det måske mere et tilskud til at holde forbrugerpriserne nede, der ydes landmændene gennem den lovgivning, som her foreslås gennemført, end et tilskud til landbruget i al almindelighed.

Jeg tror, det var den socialdemokratiske ordfører, det ærede medlem hr. Carl Peter- sen, der i sin tale gav udtryk for, at en række af de bestemmelser, som nu skulle gennemføres, var mere eller mindre gode planøkonomiske foranstaltninger. Jeg har nu den opfattelse, at planøkonomi i al almindelighed er en dårlig foranstaltning, og jeg er helt enig i, når der bliver givet